

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročilna značka:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodu

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Furor teutonicus.

Bilo je tam enkrat sredi meseca novembra letošnjega leta, ko nam je nepoznana roka doposlala z Dunaja neki listič, popolnoma nepoznan nam doslej in ki menda ob svojem izhajanju izključuje javnost. Listu je ime »Die freie Post« in v svoje posebno označenje ima natisneno gori v »glavi«: oesterreichisch-radikale Zeitung — avstrijsko-radikalen časopis! Da pa gotovo ne bo nikdo v dvomu o tem »avstrijstvu«, ima tam gori natisneno še geslo: »Derjenige Oesterreicher, der gegen die Reichseinheit und die deutsche Reichssprache ankämpft, ist ein Hochverräther und Reichsfeind, mag er noch so sehr von Loyalität gegen den Kaiser überfließen. Mi Gott für Oesterreich und Habsburg.« One p. n. čitatelje in čitateljice, ki ne umejo nemški, bi prosili najnujnejše, naj dobro poslušajo, kake se to po slovenski glasi! Torej poslušajte: »Oni Avstrijci, ki se protivi državni jedinstvenosti in nemškemu državnemu jeziku, je veleizdajalec in sovražnik države, pa naj se še tako cedi lojalnosti do cesarja. Z Bogom, za Avstrijo in Habsburg.«

Ali je to »avstrijstvo«! Takov list se imenuje avstrijsko-radikalen! Bog čuvaj Avstrijo pred takimi Avstrijci! Mnogo viharjev je že prebila ta država. Zgodovina pozna in našteva mnogo usodnih momentov, ko so bili omajani njeni stebri in ko se je zdela, da je katastrofa neizogibna, ali vsikdar je jo dobri nje genij obvaroval in ohranil. Ali česar niso storili taki momenti, kar se ni posrečilo najhujim sovražnikom te države, izvršili bi — ako res dobe moč v svojo roko — taki Avstrijci, ki ogromno večino nje prebivalstva proglašajo za veleizdajce in sovražnike države! Kajti to jedno je gotovo, da se bo ta večina — ne mené se za sentence takih »radikalnih Avstrijcev« — neizprosno, kakor se je dosedaj, upirala proglašenju nemškega državnega jezika!

Ali rekli smo že, da je ob izhajanju onega lističa blizu izključena vsa javnost in mi bi se dalje ne zmenili zanj in njegova infamna gesla, kakor se pameten potnik ne meni za lajanje vaškega psička — ne bi se zmenili, ako ne bi ga nam bil neki dogodek teh dni poklical v spomin.

V središču bogatih nemških fabrikantov na Češkem, v Liberci, je govoril te dni nemški odličnjak, bivši nemški državni po-

slanec in podpredsednik zbornice poslancev, Henrik Prade. In to, kar je ta mož govoril svojim poslušalcem, nas živo spominja na gori označeni »avstrijski radikalizem«. Gospod Prade namreč ni le nemški odličnjak, ampak je tudi na glasu kakor jeden najboljših in najlojalnejših Avstrijcev v nemškem taboru. Besede njegove nam morejo torej služiti v merilo za kvalifikacijo »avstrijstva« v njegovem taboru.

Gospod Henrik Prade je torej razložil svoje nazore, ki se pa čudovito vjemajo z nazori onih nazovi-radikalnih Avstrijcev, ki milijone avstrijskih državljanov proglašajo za veleizdajce in sovražnike države. Po menjenju »Avstrijca« Pradeja mora biti prihodnja politika v avstrijski državi nastopna:

a) Nemščina je zakoniti kakor državni jezik; b) zveza z Nemčijo se mora utrditi in poglobiti politični in gospodarski! Tudi kako naj se to zgodi, je povedal »Avstrijec« Henrik Prade: Avstrija naj stopi v carinsko zvezo z Nemčijo.

S prvo zahtevo Pradejevo smo se obširno bavili baš te dni v polemiki proti brošuri grofa Czernina. Danes bo zadoščalo torej, ako se le na kratko dotaknemo zahteve po nemškem državnem jeziku. Zadošča, da ponovimo, da ta zahteva bi mogla le upropasti državo! Kajti to je absolutno izključeno, da bi jej nenemški narodi kedaj pritrdili, da bi degradirali sami sebe, se ponižali v državljane druge ali tretje vrste ter se obsodili v politično in narodno obnemoglost, čemur bi sčasoma neizogibno sledila narodna smrt. Kdor ima oči, da vidi, kdor ima zdravega razuma in kriterija, da more dogodkom zasledovati vzroke in gonilne ideje, ta si je na čistem o veliki pangermanski ideji, ki sili doli proti Adriji! Pot iz Nemčije do Adrije pa vodi preko Avstrije, torej preko narodne ekzistence avstrijskih Slovanov. A kaj bi gladilo to pet bolj, nego proglašenje nemškega državnega jezika, to je: ohromenje nenemških narodov? Je-li treba boljšega opravičenja tem poslednjim, ako odločno odklanjajo to zahtevo, pa naj jih »Avstrijci« pri »Freie Post« in Pradejeve vrste stokrat na dan proglašajo za veleizdajce!

Pa tudi da ni narodnega momenta vmes, morali bi se avstrijski narodi z vso srditostjo protiviti zahtevam »Avstrijca« Henrika Pradeja. Kar zahteva on se carinarsko skupnostjo

z Nemčijo, to bi pomenjalo gospodarsko propast naše države, uničenje naše trgovine in industrije. Obojno skupaj, kar nam Henrik Prade predstavlja kakor rešilno sredstvo za Avstrijo, bi potisnilo to državo v razmerje politične in gospodarske podrejenosti Nemčiji. Avstrijske pokrajine bi se skrčile v berlinske pašalike in bi bile potisnjene nekako v tako razmerje do velike Nemčije kakor je sedaj n. pr. Badenska! Avstrijski vladarji ne bi bili drugega, nego nemški vazali, a avstrijske vlade le izvrševalnice berlinske volje... In kaj takega zahteva »Avstrijec« Prade!! Bog varuj Avstrijo pred takimi — Avstrijci!

Ali neki drugi izrek, ki ga je zagrešil gospod Henrik Prade, je bil, ki nas je še posebno spomnil na gori navedeni »motto« v »Freie Post«. S posebnim povdarkom je izjavil, da zanj je najradikalnejši Mladonemec — torej tudi Schönerer in Wolf!! — bolji Avstrijec, nego pa češki plemenitaši in sploh vsi, ki se potezajo za »takoiimenovano enakopravnost«! A da ne bo nobenega dvoma, je vskliknil še: Sedaj ni v Avstriji nobenih Avstrijcev več, izven — Nemcev! Oni »radikalni Avstrijci« so se torej srečali z »Avstrijcem« Pradejem na lepem potu: kdor ni za nemški državni jezik, ta ni Avstrijec, ta je veleizdajca!

Prenizka je ta kleveta, da bi se branili pred njo. Avstrijski narodi bi sploh najbolje storili, ako bi se ne branili več pred takimi očitanki. Za posledice naj le odgovarjajo patentirani Avstrijci, ki milijonom državljanov pritiskajo žig veleizdajstva. Če je možno udušiti v narodih avstrijski čut, more ga le tako početje patentiranih »Avstrijcev«.

Mi pa beležimo točno in ravnamo se po tem! Avstrijski »radikalci« okoli »Freie Post«, ki zagrešajo nečuvno blasfemijo, da Boga kličejo na pomoč za svoja sramotnja avstrijskih narodov, zahtevajo isto, kar zahteva Henrik Prade; Prade zahteva isto, kar zahteva Wolf in Schönerer in avstrijski oficiozi vseh nijans pozdravljajo Pradejev govor kakor veliko blagovestje in blagoslov! Njegov pogum, ki da mu je omogočil postaviti se na čisto avstrijsko stališče. Vseh torej, začeni pri obskurnih »avstrijskih radikalcih« okoli »Freie Post«, nadaljujé preko oficioznih najemnikov do Pradeja in od Pradeja do Schönererja, vseh je zagrabil furor teutonicus, vsi plešejo kakor zbesneli

To je bil konec, konec baronese Poljanske in sestre Suzane strogega karmelitskega reda...

Kakor že pri nas vzgajajo dekleta. Do kacega petnajstega, šestnajstega leta jo dajejo v samostan ali v kak strog institut, ali pa se doma varje in pazi, da »otrok« ne dobi kacega romana v roko in da kolikor manj izve o življenju.

Ko pa dobi dekletce prvokrat dolga krila, moj Bog, odpro se mu vrata življenja na streljaj in revče samo ne ve, kam bi se delo in kaj bi začelo z vso to slobodo in prijetnostjo.

Oh, da, v samostanu se je še »spovedovala«, če se je slučajno doteknila srajce svoje sgojenke, zdaj pa pod nadzorstvom ljubezljivih mami in skrbnih tetk razkazuje gola ramena, graciozno nosi globoko dekolirane toalete in se v vsej svoji lepoti in mladosti nastavlja poželjivim možkim pogledom, zraven pa se ima v svoji naivnosti za čisto in nedolžno bitje, da nikoli takega, ko so jej vendar nekateri mladi in stari pohotneži v mislih strgali z nje života še tisto malo obleke, kar je ima.

Dvorijo jej in se laskajo, zraven pa ob-

derviši okolo svojega velikonemškega malika! Vsi hočejo eno in isto, vsi so proti nam! Tako je naše stanje, takov je značaj boja, ki ga morajo biti avstrijski Slovani! Tem poslednjim je torej v povelje samoohrane: branite se pred vsemi, ker so vsi proti vam! Brez razlike, naj že prihajajo v čeladi in s kopjem Schönererjevimi, ali pa so poviti v pavolo Pradejevega takoiimenovanega »avstrijstva«! Furor teutonicus — to je njihov program in naš sovražnik!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 10. decembra 1900.

K položaju. Zadnji dnevi so nam prinesli dve važni enunciaciji. O prvi, govoru nemškega odličnjaka Pradeja, govorimo danes na uvodnem mestu; druga pa je pismo, ki jo je pisal minister za Galicijo, dr. Pientak, volilnemu odboru v Lvovu. Rečeni minister aspirira namreč na državnozbornski mandat v Lvovu. Kakor je govor Pradejev simptomatičen, kako se je nemški furor polastil tudi takih Nemcev, ki so na glasu kakor zmerni politiki, stoječi na čisto avstrijskem stališču, tako je pismo ministra Pientaka simptomatično, ker priča, da ima ministerstvo Körberjevo več duš. Minister - predsednik Körber prisega o vsaki priliki, da je strogo objektiv in ne zavzet proti nobeni stranki; ministra Spens - Booden in Böhm - Bawerk izdajata naredbo za naredbo kakor da je ministerstvo strogo nemškoliberalno z večino za seboj; a sedaj se je oglašil minister dr. Pientak s pismom, v katerem izpoveduje načela prejšnje desnice, se zavzema za solidarnost poljskega kluba in za avtonomistiške tradicije, ter odobruje, da se je kolo v minolih časih vezalo s skupinami, ki so proti nemški hegemoniji itd. itd. V popolnjenje teh izjav pa je njegov sokandidat, v Lvovu dr. Dulemba, na shodu izjavil, da se hegemonija Nemcev mora skrečiti in da ne bi nikdar mogli pritrditi nemškemu državnemu jeziku!

Kakor se vidi, je gospod Pientak izpovedal blizu nasprotno od onega, kar izpovedujeta gori rečena ministra v svojih dejanjih! Ali ni torej res, da ima ministerstvo Körberjevo tri duše: jedna je »nevtalna«, druga liberalnocentralistiška in germanizatorna, tretja pa se vnaša za avtonomijo in enakopravnost. Ni čuda torej, da je »Neue Fr. Presse« vsa nahlajena radi pisma ministra Pientaka, a

čudujejo polne, bujne, a vendar tako mlade in sveže oblike nje telesa. Sama hrani in vzbuja njih strast, a niti ne ve za to in v njeni domišljiji so vsi ti laskavi plemeniti vitezi in čisti značaji, katerih vrednost in istinitost je vendar poznati že na tem, da vedo ceniti tak nepokvarjen biser, kakoršen je ona.

O nikdo ne misli, koliko se dandanes greši na mladih dekletih. Nikdo ne misli, kaj pušča tako bitje, polno iluzij, v enej zimi v plesni dvorani, kako drago plača svoj vstop v svet! Nekaj časa pač drugače vidi, nego je, drugače sliši, nego jej pravijo, no potem se kmalu sramuje svoje nevednosti, boji se, da bi je ne imeli za »otroka«, in kmalu se privadi polzkih šal in drznih pogledov in postaja sama bolj pokvarjena, nego tisti, ki so jo izpridili, bolj rafinirano pretkana, nego tisti, ki so jo učili. Svoje sodbe itak nima in kakor druge vidi, tako dela sama. Nevednici ugaja ta sladki medeni strup in kmalu kultivira vse razne načrte in pripomočke, da bi si pridobila tem več čestilcev, da si potem izbere med njimi kako sladko ribico v prav posebno last.

(Pride še.)

PODLISTEK

Konec.

— Zofka Kveder. —

Hitela je ob stezi pri zidu proti samostanu.

Zdaj to loputanje!

Kaj je to!?

Mala lesena vrata v zidu je odprla burja. Rabili so jih letos v pomladi, ko so popravljali zid ob vodi. Ob nalivih je voda oškodovala zid in pustili so jih. Bila so zaprta z zapahom. Pa zapah je bil trhel in burja ga je prelomila.

To loputanje in ta jezni šum vode.

Obstala je.

Ha, kako se igra burja z vrati!

Lop, lop, lop, lop...

Pripognila se je in stopila pod zid.

Ha, ta zrak od zunaj!

Ha, ta ravan okrog in ta voda!

Zrla je v valove, kako brzé, hité, kako se zakrožajo, vstajajo, vtapljajo...

Oči so jej strmele tjakaj v one bele pene tam v sredi, v ono zelenkasto zamazano vodeno barvo okrog...

Bilo jej je, kakor da bi jo ti valovi, te vode usnivali v lehen hipnotičen sen, kakor

da jo nevidne moči vlečejo in vabijo k sebi v globino.

Stopila je na trhle stopnice. Vedno niže in niže je postavljala noge.

Tako, zdaj se že ovijajo mali valčki krog njenih sandal, zdaj se dolgo samostansko krilo že dotika vode.

Ha, kako dobro le ta mrzla voda, to uspavajoče pošepetavanje valov, ta ostrí pih burje!

In zdaj se je pognala zviška in močno tjekaj proti onim belim penam, proti oni lahno upognjeni zelenkasti gladini.

Široka obleka je vdarila ob vodo, razširila se. Bilo je kakor da je to črno krilo, ta temna kuta, potemnila vodo.

Za hip se je razgrnila ostrá samostanska obleka čez bele pene tamkaj v sredi, a nato se je čul kratak grgrajoči ton in postava je izginila v globini.

Še parkrat so jo prinesli valovi kvišku. Sredi razprostrte črne obleke prikazavala se je nje glava, nje fini blede obraz. Križ pri molku se je zablisal iz valov, še enkrat se je burja uprla v nje široko ogrinjalo, povzdignila je na pol iz vode, a na to so jo zagrnili valovi in težka namočena kuta potegnila jo je na dno.

svojo nevoljo daje občutiti gospodu Körberju. Po tem pismu — tako meni nova slobodna Židinja — minister Pientak ni to, kar si domišlja gospod Körber in kar bi moral biti: zastopnik prizadevanj vlade v poljskem klubu, ampak zastopnik prizadevanj tega kluba v ministerstvu! Potem očita rešeni list Körberjevi vladi, da sama ne ve, kaj hoče in jej grozi, da skoro ne bo imela nobene stranke za seboj. No, gospodu Körberju ne treba, da bi pretragično smatral te grožnje. Gospoda Spens Booden in Böhm-Bawerk bosta že skrbela, da se zgubančeno čelo nove slobodne Židinke zopet uglaadi. Ali druga misel ga mora vznemirjati, misel namreč, da se taka vlada, s tolikimi dušami, ne more dolgo vzdržati, zlasti ne, ko se prično parlamentarni viharji. Ali klasični so ti židovski liberalci!

To jim seveda ne gre v glavo, ker da nasprotuje obljubljeni nevrlnosti nasproti strankam, ako bi namreč minister Pientak zastopal v ministerstvu načela in nazore poljskega kluba; to pa se jim zdi povsem prav in v redu, da ministra Spens-Booden in Böhm-Bawerk v kabinetu ne le zastopata nazore nemške leve, ampak jih tudi uvajata v prakso se svojimi naredbami, izrečno nasprotni drugim strankam in dag. Körber daje molče k vsemu blagoslov svojega priznavanja. Od nekdanj so taki ti liberalci: država je njih domena in vsaki državni organ je dolžan služiti njih interesom; če se pa kakov minister drzne gojiti nazore, ki se ne stekajo v interese nemških liberalcev, je to kršenje dolžne objektivnosti!

Volilno gibanje. Istra. Iz Čresa nam pišejo dne 7. decembra: Z današnjim dnem so tu dovršene prvotne volitve za IV. in V. kurijo. Dovolite mi, da Vam povem, kako so se završile in kako so bile razdeljene volilne sekcije.

Dne 26. m. m. je volila sekcija Valun s Prnato in Podolom, kjer je bil zbran za vsako kurijo po jeden hrvatski fiducijar.

Dne 28. m. m. volila je sekcija Štivan s Martinšico, Vrano, Bejem in Ustrim po 3 fiducijarje hrvatske stranke za vsako kurijo.

Dne 30. m. m. je volila sekcija Orlec z Lubenicami po jednega italijanskega fiducijara za vsako kurijo in dne 4. t. m. je volila sekcija Beli z Dragoseti in Predoščico po dva hrvatska fiducijara za vsako kurijo.

V Orleu je zmagala italijanska stranka, da-si ni tam razen župnika, — ki pa se tudi čuti Hrvat — nikogar, ki bi znal le besedico italijanski. Ali tam so ljudje dolžniki ere kega bogataša Baieich-a in ti morajo voliti, kakor hoče on. K italijanski zmagi je pripomoglo tudi vreme, ker tisti dan je jako brila burja in tudi je dežilo, vsled česar volilec iz Lubenic niso mogli priti v obilnem številu; sicer bi bili zmagali Hrvatje.

Pa tudi sekcija bila je tako izbrana, da Bog razumi onega, ki jo je določil. Orlec stoji na vzhodnem, Lubenice pa dobre tri ure hoda na zahodnem delu otoka, med njima pa se nahajajo vasi Valun in Podol. Vse te bi bili lahko združili v jedno sekcijo, a ker so črški Lahončiči videli, da bi potem gotovo izgubili Orlec, napravili so dve sekciji in s tem vzeli jednega volilnega moža Hrvatom. (Prav kakor v Škofiji, samo da nam jih ta hočejo vzeti 7.)

Najhuja borba je bila v Belem. Tam je črška lahonska gospoda zastavila ves upliv, da bi zmagala, kajti signori imajo tam svoja zemljišča in vile ter imajo obilo svojih plačanih in neplačanih slug. Ali v čast vrlim volilecem Belskim in Predoščanom, posebno pa župniku, veleč. g. Ivu Sintič-u in tud vsem drugim duhovnikom. Italijanom se je ta poskus popolnoma izjalovil.

Danes pa se je izvršila volitev V. kurije za mesto Čres, in sicer je bilo izbranih 10 italijanskih fiducijarjev s 180 glasovi, kar je za Čres, mesto, ki šteje okoli 5000 prebivalcev in ki ima okoli 1000 volilcev pete kurije, skoraj sramota. Ali ne samo Italijani, ampak tudi Hrvatje naj si štejejo v greh, ker se volitve niti udeležili niso in so zamudili tako lepo priliko do zmage. Ali temu so največ krive črške, za hrvatsko stvar neugodne razmere, neugodne posebno zato, ker pogrešamo tu hrvatske zavedne inteligence, ki bi vodila vso agitacijo in nezavedno ljudstvo. Okoli 3500 prebivalcev mesta Čres govorijo hrvatski, bodi doma, bodi na delu, bodi v cerkvi. Tu bi se dalo jako mnogo napraviti za hrvatsko stvar. V prvi vrsti bi bilo treba jednega hrvatskega odvetnika! Ta bi imel tukaj veliko posla z raznimi strankami, ker občinstvo ni nič kaj posebno za-

dovoljno s sedanjima italijanskima odvetnikoma in se celo — Italijani raje zatekajo v Krk in Pulj do hrvatskih odvetnikov. Pa tudi duhovščina — razen jednega — se še precej malo zaveda svoje narodne dolžnosti. Tudi tu bi trebalo kake spremembe.

Iz Opertlja: Pričakoval sem, vas da kdo drugi obvesti o volitvi v Opertlju, ali razven enega brzjojava — ni bilo ničesar čitati.

Dobrega gotovo ne pričakujete in pravimate. Kjer volitve vodi italijanska stranka, tu se gotovo zakon z nogami gazi. Dne 29. novembra do 5. ure popoldne so bili naši v pretežni večini, a noč, ta je dobrotica talijanske stranke, ona podvostroča njihove vrste.

Naši so, dobro vedoči iz izkustva, kako moč ima na volitvah v Opertlju noč, zaprosili vladnega komisarja, naj bi se po noči ne volilo, ampak da bi se volitev nadaljevala sledeči dan.

Komisar je pred petimi pričami in s častno besedo obljubil, da se volitve ob petih prekinejo in se prično zopet drugo jutro ob 9. uri. Kdo ne bi verjel vladnemu komisarju, posebno še, ko je bilo po dnevi opaziti vsaj nekoliko zakonitosti — ali žalibog, ta obljuba je bila naša nesreča.

Ko je odbila 5. ura je občinski sluga pred volilnim lokalom objavil, da za V. kurijo se več ne glasuje. Naši so ravno hoteli oditi, kar so opazili, da hodijo Italijani (v skupinah po 5 do 8 mož) v volilno sobo, ne da bi bili po listi pozvani.

Hoté se poslužiti z enakim pravom, skušali so tudi naši vstopiti, ali tužna jim majka: na ukaz komisarjev bili so iz Opertlja odgnani z volišča. Ogorčenje med njimi je bilo veliko, a tolažili so se, da se jim da pravica naslednji dan. Med tem pa so Italijani, brez ozira na listo, stari in mladi, glasovali — dokler ni prišla talijanska stranka do večine.

Naslednji dan je prišlo naših do 300 z zahtevo, da glasujejo, kajti lista je bila prečitana še le do črke »R«, ali naši so bili zopet odpravljeni po orožnikih z nasajenimi bodali.

Razdraženosti med našimi volilci ni možno opisati. Eni so jokali, drugi škripali z zobmi, tretji pretili.

Govorili so: »Ako vladni komisar ni vezan na zakon, še manj smo mi kmetje — bili so že na tem, da s silo vderejo v Opertlj. Na srečo bil je pri sv. Luciji župan iz Buzeta, g. dr. Trinajstić, ki je razdraženo ljudstvo pomiril ter jim obljubil, da bodo te protizakonite volitve uničene in da tudi vladni komisar prejme zaslužen plačilo. Ako ne bi bil prišel angelj-miru v osebi tega gospod, ne vem, kaj bi se bilo zgodilo? Kdo bi bil odgovoren za posledice, za morebitno ranjene in mrtve poljedelce, ki so podlagi državi? Ali res vlada nima moči nasproti italijanskim komisijam? Ali je res vladni komisar samo pomočnik takih volilnih komisij, ki se ne plašijo nobene mahinacije? Dati ljudem besedo in — je ne držati — kako se imenuje to?!

Ako ima pogovor: justitia fundamentum regnorum — samo pičico istinitosti, potem res ne vemo, na kakih podlagi si izvestni državni organi mislijo bodočnost naše države. Onim pa, ki verujejo v veljavnost tega reka, kliče: Videant consules.

Kranjsko. Kranjski Nemci in državnoborske volitve. Kakor posnemamo iz »Slov. Naroda« od sobote, je imel dne 6. t. m. zvečer »Deutscher Verein« v Ljubljani zborovanje, na katerem so sklenili z večino glasov, da se Nemci v četrti in peti kuriji ne udeležijo volitev, pač pa prepuščajo vodstvu, da v kakem okraju v kmetijskih občinah eventualno priporoči somišljenikom udeležbo na volitvah. Odločbo glede udeležbe v mestih je zborovanje prepustilo vodstvu stranke s priporočilom, da za Ljubljano skliče shod volilcev.

»Bismarckove« ulice prepovedane. Prošli petek je upravno sodišče razpravljalo o pritožbah mesta Inomost in Line proti tirolskemu oziroma gornjeavstrijskemu deželnemu odboru, ki sta prepovedala imenovanje ulic v teh mestih po Bismarcku. — Tirolski deželni odbor je v odloku, s katerim je razveljavil sklep mestnega sveta v Inomostu, naglašal, da je tako imenovanje smatrati za političko demonstracijo, ki more žaliti patrijotično čuteče prebivalstvo ter še bolj poostri politična nasprotja. Taka čast pristojni le možem, ki so si na poseben način stekli zaslug za državo, deželo ali občino, za umetnost ali znanost. Bismarck da ima sicer za-

slug za Prusko, ali ne za Avstrijo, Tirolsko in Inomost ter ne zasluži take časti. — Na razpravi pred upravnim sodiščem sta se zastopnika pritožiteljev sklicevala na vzgled drugih mest: Gradea, Celovea, Litomerie, Celja itd., kjer imajo tudi Bismarckove ulice, proti katerim pa ni protestovala državna oblast. Upravno sodišče je pritožbo odbilo, češ, da imenovanje ulic spada sicer v delokrog občin, da pa ima ta pravica svoje meje ob državnih in deželnih zakonih in ob občinskem statutu samem, kateri določa, da ima deželni odbor pravico nadzorovati delovanje občine. Členi občine, ki so protestirali proti imenovanju ulic po Bismarcku, so bili vsakako opravičeni v to; ker so bili v svojih patrijotičnih čutih žaljeni, sta morala deželna odbora stvar preiskati ter odločiti po svojem menjenju.

Tržaške vesti.

Shod v Kolonji. Na včerajšnji shod »pri starem Matevžu« v Kolonji v tržaški okolici prišlo je lepo število domačih veljakov, ki so z živim zanimanjem sledili izvajanjem govornikov.

V imenu pol. društva »Edinost«, ki je ta shod sklicalo, predsedoval je g. dr. Slavik, ki je, pozdravivši zborovalce, jako poučno razložil pomen državnoborskih volitev in opominjal volilce, naj v lastnem interesu storijo svojo državljansko dolžnost ter naj se ne dajo zavesti od naših narodnih in gospodarskih nasprotnikov iz italijanskega taborja. Zbrani volilec so navdušeno pritrjali pozivu, naj vsi svoje glasove oddajo slov. kandidatu dr. Rybáru.

Domačin gospod Rihtar je priporočal svojim rojakom, naj se držé slovenskega programa: le Slovenec more dobro zastopati Slovence.

Za besedo se je oglašil g. dr. Rybář, ki je navzočim v daljšem govoru razložil, da bi uresničenje idejalov irredentarske stranke pomenjalo gospodarsko pogubo mesta tržaškega, ki bi od prvega pomorskega mesta avstrijskega postalo najzadnja pomorska luka italijanska. Tudi njegovim izvajanjem so zborovalci živo pritrjevali.

Oglasilo se je še nekaj domačinov, ki so vsi izražali svoje navdušenje za slovensko stvar ter pozivali navzoče, naj storijo svojo dolžnost ne samo s tem, da oddajo svoj glas, temveč tudi z živo agitacijo pri mlačnih volilcih.

Po shodu so domači pevci iznenadili mestne Slovence z lepim slovenskim petjem, katero se gotovo bolj razširi po slovenski Kolonji, če se pevecem izpolni želja, da si pridobe učitelja.

Mestni Slovence so se zopet enkrat prepričali, da v naši, od magistrata tako zane-marjeni Kolonji prebiva ljudstvo, ki se je v najbližji bližini mesta ohranilo pošten značaj in čisto slovensko narodnost.

Shod v Rojanu se je na željo tamošnjih veljakov odložil na prihodnjo nedeljo in sicer z ozirom na to, da so tam imeli že v soboto velik shod (radi tamošnjih cerkvenih dogodkov) in ker je vendar nekoliko težko zahtevati od ljudij, da bi dva dni zaporedoma hodili na shode.

Imenovanja. Pravosodni minister je imenoval sodnika Jurija Zottiga v Korminu in dr. Jakoba Orbanicha v Čresu deželnega sodišča svetnikoma in predstojnikoma okrajnih sodišč, pustivši ju na njunih dosedanjih mestih; nadalje je premestil okrajna sodnika Ivana Guzelja iz Cerknega v Komen in Viktorja vitezja Frölichja pl. Frölichsthalja iz Bovea v Kanal ter imenoval sodnikoma sodna pristava dr. Viktorja Ahazhizha v Sežani (za Bovec) in Ivana Dougana na Voloskem (za Cerkno).

Porotno sodišče. Razven že navedenih razprav bo tuk. porotno sodišče razpravljalo še dne 15. t. m. o kazenski stvari proti Roku Vlačihu zaradi tatvine (predsednik dež. sod. svetnik Pederzoli), in dne 17. t. m. proti Juliju Basseggio zaradi ponarejanja denarja (predsednik deželnega sodišča predsednik Urbancich).

Naši brzojavni uradi. Pod tem naslovom nam pišejo:

Pritožeb kar noče biti konec. Za vsaki dvojezični receptis smo se morali ali se še moramo boriti in ga posebej in izrečno zahtevati. Koliko sitnosti, neprijetnosti za posamičnika, koliko žaljenja narodnega čuta in ponosa! Po vednih pritožbah so se vendar odločile oblasti in so izdale naredbe, da se tudi poštni uradi na občevarju s strankami

morajo ozirati na narodnostne razmere! In to v ustmenem občevarju kakor tudi o izdavanju tiskovin, potrdil itd.

Ali, kakor je resnično, da so se izdale take naredbe, tako resnično je, da se iste ne izvršujejo, vsaj v polnem obsegu ne. Posebno v narodno mešanih krajih, na periferijah, kjer se najbolj peni valovje narodnih bojov, se gode miroljubnejšemu delu prebivalstva, nam Slovincem, velike krivice. Mnogi uradniki postopajo samooblastno in se ne menijo za vse naredbe viših oblasti.

To velja se posebno tudi za brzjojavne urade. Naši narodni nasprotniki, bodi Italijani, bodi Nemci, si prizadevajo na vse možne načine, da bi ponemčili oziroma poitalijančili naša krajevna imena, a naši brzojavni uradi jih kolikor le morejo, podpirajo na tem prizadevanju. In ne brezuspešno. Slovenska imena naših krajev izginjajo bolj in bolj iz spomina in iz rabe. O vsprejemanju in oddajanju brzjojavk se brzojavni uradi čisto kar čisto nič ne ozirajo na jezik, katerega se poslužuje stranka v brzjojavu in v svojih službenih opazkah, kam da odhaja in od kod je prišla brzjojavka, rabijo le nemška oziroma italijanska krajevna imena. Prejemnik še to ne ve, kje je bila brzjojavka oddana, saj se vendar ne more zahtevati od vsacega človeka, da se uči zemljepisa v nemškem jeziku. Drugače pa si Slovence ne more tolmačiti dotična imena, ali popolnoma popačena ali pa nezmislno prevedena na nemški ali italijanski. In Slovence naj mirno trpijo in čakajo, da njih pristna prvotna imena izginejo popolnoma in pridejo iz rabe. To postopanje naših brzojavnih uradov je tem bolj kričeče, ko celó svetovna mednarodna brzjojavna zveza upošteva vse narodnosti. Izdala je svoj Bernski abecedni imenik, »Verzeichniss der internationalen Telegrafen-Bureaux«, v katerem so imena naših brzojavnih postaj navedena v slovenskem jeziku. Sumljivo je le, da so napravili izjemo glede Trsta, Maribora in Reke.

Do cela neumljivo pa nam je, da je celó naših narodnih uradnikov, ki delajo iste grehe, kakor nasprotni nam drugorodni uradniki. Ali delajo to iz nevednosti, ali pa delujejo morda nanje kakaj tajni uplivi?!

Nov poštni in brzojavni urad. Dne 16. decembra 1900 odpre se v Sv. Soboti nov poštni in brzojavni urad, ki se bo pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kakor nabiralnica pošto-hranilnišnega urada. Zvezo bo imel s poštним omrežjem po sedanji, mej Trstom in Škedenjem uvedeni, na dan dvakratni poštai voznji, ki se omenjenega dne podaljša do Sv. Sobote.

Požar. V soboto okoli 11. ure zvečer je nastal v ulici Broletto ogenj, ki je uničil dve poslopji, mej drugim skladišče trvdke Kolman; gasilec se je posrečilo, omejiti ogenj. Škoda znaša nekoliko tisoč goldinarjev.

Spopad mej policijskimi agenti in ponočnjaki. Sinoči po 8. uri je četica policijskih agentov naletela ne istrski cesti na družbo ponočnjakov, ki so se sumljivo vedli. Ponočnjaki so začeli groziti z noži. Nekateri njih so ubežali, druge so agentje odveli na komisarijat pri sv. Jakobu. Tu se je videlo, da sta dva agenta in vsi 3 aretiranci več ali manje ranjeni, a pokazalo se je tudi, da so ti aretiranci sami nevarni subjekti, izgnani iz Trsta. Na sumu so tudi, da so zadnje čase izvršili več tatvin. Odveli so jih seveda v zapore.

Dražbe premičnin. V torek, dne 11. decembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za oivilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Foseolo (na voglu ulice Solitario), oprema v zalogi, tehtnice, barve, čopiči in droge; v ulici della Tesa šte. 646, hišna oprava; v ulici Acquadotto šte. 43, hišna oprava; na Koru št. 18, hišna oprava in manufakturno blago; v ulici Kandler št. 7, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včera: toplomet ob 7. uri zjutraj 9.8, ob 2. uri popoldne 12.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 751.7. — Danes plima ob 0.18 predp. in ob 10.54 pop.; oseka ob 5.29 predpoludne in ob 6.0 popoldne.

Gospodarsko društvo v Škedenju, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, pozivlja na izredni občni zbor, ki se boče vršil dne 30. t. m. ob 4. uri popoldne v dvorani g. Marije Sanein Čemot v svrhu prejembe pravil.

O d b o r.

Vesti iz ostale Primorske.

× Kako se v Istri razglašala izid volitve! Pišejo nam: V Lazaretu je (ob sodelovanju komisarja Perinela) koperski župan povedal samo, da je bilo v IV. kuriji oddanih 165 glasov, a ni objavil, koliko glasov imajo eni ali drugi kandidati!

V Škofiji je občinski tajnik razglasil izid volitve v V. kuriji samo — v laškem jeziku, a komisarja Gasserja nismo niti videli o tem prevažnem činu!! Čudno se nam zdi to, tembolj, ko je v Novi vasi okrajni glavar sam objavil izid — podrobno in v slovenskem jeziku! Kolika različnost v postopanju!! Vendar pa smo uverjeni, da bo ista politična oblast trdila, da so vse te volitve pravilno izvršene!!

Ali je težko umeti to? Ne, ni težko. V Istri dela vsakdo po svoje, kakor je že potreba in kakor so okolnosti, vsi pa delajo za — isti cilj. Za kateri? Natančneje pojasnila se dobivajo v ital. pol. društvu za Istro!! Eventuelna vprašanja je pošiljati pod šifro — osar tutto!

× Deželni jezik in odvetnik Beli. Pišejo nam: Koperski župan, odvetnik Beli, je ob enem župan vse okolice koperske in bi moral torej vsaj nekoliko poznati jezik svojih soobčanov in sodeželanov. (Isto bi lahko rekli o tržaškem županu! Op. ured.) Kako smešno postaja lahko župan, ki ne pozna (ali noče poznati) jezika občanarjev, naj dokaže sledeči slučaj:

Naš človek, trgovec M., je prišel v volilno dvorano. Na glasovnici je imel pisano mej drugim ime N. N. pok. N! Župan Beli je gledal in gledal, ali »pok.« mu ni hotel v glavo! Kaj pomenja »pok.«? Je vprašal našega priprostelega moža! Ta mu je povedal, da »pok.« pomenja »pokojnega«!

»Dobro«, je rekel odv. Beli, »kaj pa pomenja beseda »pokojnega«? Naši volilci so se morali smejati, ko so videli, kako priprosti človek uči odvetnika in župana Belija, kaj da pomenja »pok.«. Nas je bilo sram, ko smo čuli, kako so kmetje zasmehovali odv. Belija, a je bilo pa tudi njega — sram? Menimo, da — ne!

× Tudi to treba zapisati! Med volilnim činom v Spodnji Škofiji je prišlo par pijanih paglavcev k tamošnji cerkvi ter začelo zvoniti na vse pretege!

Zvonenje je trajalo nad pol ure! Potem se le je prišel »redar« in je, mahaje z roko od daleč, zabranil nadaljno razbijanje nedolžnega zvona! Take ostudnosti se smejo vršiti le še v — tužni Istri!

× Kričeča ilustracija! Eler Matija od Matija je, ko je prišel v volilno dvorano, pokazal laško glasovnico na zelenem papirju. Neki ud komisije je rekel na to: »Dobro, vi ste v listi!« — Kedar pa je naš Matija skril laško glasovnico in je izjavil, da voli za narodno slovensko stranko, je pa isti ud komisije izjavil — da Elerja ni v listi!!

Hočete-li bolj kričeče ilustracije, kako se delajo volitve v Istri!

Vesti iz Kranjske.

* Na ljubljanski I. gimnaziji se doda prvemu razredu tretja paralelka (I. c.).

* Umrla je v Ljubljani posestnica in tovarničarka, gospa Jožefa Andretto.

* Za drevesnico v Trnovem pri B. Bistrici je kmetijsko ministerstvo dovolilo 1000 K podpore, a pod gotovimi pogoji je obljubilo da prihodnja štiri leta po 250 K.

* Višji kurz ruskega kružka v Ljubljani je začel danes. Pouk se vrši temeljem Blofeldove gramatike.

* Tovarna sodovice ljubljanske gostilničarske in krčmarske zadruge prične delovati ob novem letu v svojih, v Gradišču v Ljubljani najetih lokalih. Delovala bo z motorji.

* Iz Senožeč nam pišejo: Ponedeljek dne 3. t. m. je bil za naše kimave Senožeče pomenljiv dan! Pa nikar se ne ustrašite in ne mislite, da se je prigodila Bog ve kaka nesreča! O ne, narobe! Tega dne nas je osrečil socialno-demokratski kandidat za V. kurijo, vaš gospod Kopač iz Trsta. Priredil je bil namreč volilni shod.

V Delesovi hiši se je bilo zbralo do 100 ljudij, večinoma kmetov, 1 uradnik, 2 dijurnista in 1 učitelj. — Ali, gut Ding braucht Weile! Gospod Kopač nam je hotel podati kaj dobrega, zato nas je pustil čakati. Shod je bil napovedan za 6. uro zvečer, ali Kopač ni bilo videti od nikoder. Postajali smo že nestrpni v slutnji stvari, ki imajo priti...

Kakor na žerjavici smo bili... Konečno — oddahnili smo se — so se odprla vrata in prišel je željno pričakovani in v družbi žujim kaka petorica sosednjih socialnih demokratov. Prišel je, razložil svoje — tutti frutti — se osmešil...! Mi pa smo bili grozno razočarani, vidé, da se nam je vsa nestrpnost tako slabo izplačala.

Predsednikom shodu je bil izbran gospod Dolenc, ki je pozdravil zborovalce v imenu jugoslovanske socialno-demokratske zveze in je potem dal besedo kandidatu Kopaču. In ta je razložil svoje tutti frutti. Obiral je vašo »Edinost«, odiral liberalce, mrčvaril klerikalce, nabijal po posamičnih duhovnikih, se zaganjal v papeža, se ujedal nad ljubljanskim županom Hribarjem, uničeval Ivana viteza Nabergoja, odrekaje istemu vsako zaslugo. In ko je tako uničil vse okoli sebe, ostal je še jeden sam na slovenskem globu, vreden časti zastopnika V. kurije in ta jeden je — gospod Kopač. Mož trpi na megalomaniji in ker je ta bolezen navadno spojena z najdivnejo ignoranco, je navadno tudi neozdravljiva. Posebno divno in značilno za način, kako so prirejeni taki Kopačevi shodi, je bilo tudi ploskanje. Vedno isti ploskači in tako točni, kakor da sedi pred njimi se svojo palčico najbolji — dirigent.

Dokler so bili govorniki in ploskači v nemotjenem kontaktu, je tudi šlo vse kakor po loju. Ko pa so parkrat tudi drugi, ki niso bili členi te — mašinerije, posegli vmes z nadležnimi vprašanji, je Kopačev aparat v hipu prišel v zadrego. Druge nesreče ni bilo za Kopača, za nas pa — tudi ne; ako g. kandidat ne smatra za nesrečo, da se je pred odhodom mogel prepričati, da v naših krajih više mandati precej visoko nad njegovo glavo in da utegne po volitvah reči, da je bilo grozdje prekisló, kakor je rekla lisica. Če pa še ni prepričan o tem, naj hitro skliče še en shod! Veruje naj nam, da potem pride na čisto....!

Pravi liberalce.

Vesti iz Štajerske.

— Celjsko porotno sodišče. Dne 1. t. m. je stal pred celjskim porotniki tajnik nemške hranilnice v Konjicah, 77-letni Tomaž Srahotnig, obdolžen hudodelstva goljufije. Da v tem zavodu nadzorstvo ni bilo preveč vzorno, priča okolnost, da je Srahotnig imel priliko in časa v 191 slučajih ogoljufati hranilnico za 41.608 K 40 stot. Nalčestvo namreč ni nikoli kontroliralo Srahotniga in ni čudo, da je moža premagala izkušnja ter si je pridobil glas premožnega posestnika. Ko je »Domovina« svoječasno pisala o »lepih« razmerah v konjiški hranilnici, je bila — zaplenjena. — Porotniki so Srahotnigovo krivdo potrdili ter je bil isti z ozirom na njegovo visoko starost obsojen samo v navadno ječo 18 mesecev.

— Odbor akad. tehn. društva »Triglav« v Gradcu se je tako-le rekonstituiral na IV. rednem tajnem glasovanju dne 5. decembra; predsednik: med. Branko Žizek, podpredsednik: med. Alfons Serjun, tajnik: iur. Otmar Golob, blagajnik: iur. Anton Prus, knjižničar: iur. Ivan Spitzer, gospodar: phil. Ivan Masten, odb. namestnik: iur. Josip Krevl.

— Umrl je dne 2. t. m. nadučitelj pri Sv. Marjeti na Pesnici, g. Štefan Kovačič. Bil je vrl učitelj in narodnjak.

Razne vesti.

Carjevo zdravje. Iz Livadije javljajo z dne 8. t. m.: Buletin, ki so ga izdali danes ob 11. uri predpoludne o carjevem zdravju, se glasi: Car se je zadnjih 24 ur počutil jako dobro ter je bil skoro ves čas izven postelje. Moči mu rastejo vidoma. Toplota in utiranje sta bili redna.

Razstava na otoku sv. Helene. Anglež je kramar. Povsodi ve dobiti svoj dobiček. Sedaj prirejajo sinovi Albijona razstavo na otoku sv. Helene, kjer bo lahko vsakdo, komur ni predaleč do sv. Helene, občudoval izdelke burskih ujetnikov, zlasti krasne rezbarije od lesa.

Kajenje baje škodi! Nedavno sta v Altoni na Nemškem obhajala zakonska Paulsen dijamentno poroko. O slavnostni večerji se jubilarica, 78-letna gospa, ni dotaknila nobene druge jedi razven mleka in suhovja (cvibak). Potem ga je vzela dolgo pipo ter veselo pušila močen duhan. Žena puši že 30 let, izključno od mleka in suhovja pa živi že 18 l. Pa pravijo, da kajenje škodi!

Loterijske številke, izžrebane dne 7. decembra t. l.

Dunaj	7	57	81	36	11
Gradec	69	67	52	51	81
Inomost	30	47	88	18	89

Kathreinerjev koledar za dame 1901. Znana firma Kathreiner je doslej vsako leto v koledarjih izdajala umetniško lično izdelano originalno sliko, ki je vselej vzbudila pozornost in izmed katerih je ta ali ona gotovo vsakomur še danes v prijetnem spominu. Tudi letos prinaša ta firma kaj ljubko sinjeoko otroško glavico, kakor si je človek ne more misliti milejše. Vrhu tega podaja Kathreiner to pot svojim odjemalcem izredno ukusno književno darilo za novo leto. Izšel je namreč z naslovom »Kathreinerjev koledar za dame leta 1901« jako elegantno opremljen, ličen almanah, ki živo spominja nekdanj tako priljubljen duodez-izdaj lirske pesmi. To delce, po pravici nazvano »koledar za dame«, obsega poleg popolnega kalendara zanimive, literarno dragocene doneske, in sicer gnljivo sliko iz življenja »Noč«, preprostolepo pesneco »O mraku«, dalje humoresko »Simpatija«, šaljivo pesem »Lepotica s kmetov« itd. Naslovna slika »O mraku«, kijo je izdelal znani akademski slikar A. Trentin, tvori z več jako originalnimi okraski na robih tudi umetniško znamenit nakit tega koledarja za dame, ki bode izvestno dobro došlo darilec vsaki delavski mizici in zlasti priročna knjižica za vsako gospodinjico. Delce pa je tudi prijeten spominek na splošno priljubljeno Kathreiner-Kneippovo sladno kavo. Prijatelji te kave lahko dobe »Kathreinerjev koledar za dame« popolnoma zastopj pri vseh trgovcih, dokler ne pojde zaloga. Onim pa, ki še ne rabijo te tako priporočne rodbinske kave, se nudi prilika, da si kupijo nalašč urejen zavoj za poskušnjo ter se tako uverijo o nje velikih prednostih glede dobrega ukusa in nizke cene. Kaj hitro se potem tudi pokaže, kako ugodno vpliva na zdravje in splošni počutek Kathreiner-Kneippova sladna kava, ako se redno uživa v znani zmesi z bobovo kavo.

Brzjavna poročila.

Shod socialistov v Pulju.

PULJ 9. (P.) Danes je bil tukaj velik socialistički shod v gledališču. Navzočih je bilo do 4000 oseb. Shod se je izvršil v najlepšem redu. Socialistiški govorniki so posebno napadali laško stranko in jej očitali, da je strahopetna. Nekateri mornarični uradniki so glavni agitatorji za laško stranko. Nekaterih imena so celó med laškimi kandidati. Sosebno se odlikujeta v tem pogledu že znana mornarični uradnik Molitor in poštni upravitelj Frank.

Admiral pl. Spaun na Dunaju.

DUNAJ 10. (K. B.) Poveljnik mornarice admiral pl. Spaun se je vrnil z inspiciranja na Dunaj.

Zapriseganje tajnih svetnikov.

DUNAJ 10. (K. B.) Danes predpoludne je cesar zaprisegel tajne svetnike: Knezoškofa krškega dra. Josipa Kahna, predsednika višjega deželnega sodišča v Zadru, dra. Adalberta Gertscherja in fem. Hugona Flecka pl. Falkenhausen.

Pošta za ces. ladijo »Albatros«.

DUNAJ 9. (K. B.) Pošto za ces. ladijo »Albatros« je odpraviti v Pulj.

Krüger v Evropi.

HAAG 9. (K. B.) Nizozemski poslanik v Londonu je po nalogu ministra za zunanje stvari javil tamošnjemu zunanjemu uradu, da nizozemska vlada odklanja vsako odgovornost za pismo, ki ga je poslal predsednik prve komore dne 6. t. m. Krügerju.

HAAG 8. (K. B.) Ministerski predsednik Pierson in minister za zunanje stvari Beaufort sta danes popoludne obiskala predsednika Krügerja. Obisk je trajal pol ure. Pozneje je Krüger sprejel odposlanstvo iz Solingena, ki mu je izročilo časten meč.

Izvoz zlata in srebra iz Amerike.

NEW YORK 8. (K. B.) Izvoz zlata je znašal prošli teden 27.780 dolarjev, srebra 1.632.052 dolarjev.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 10. (K. B.) Reuter javlja iz Pekinga dne 6. t. m.: Kapitana Winghate in Ryder, ki sta spremila nemško ekspedicio v Kalgan, sta se vrnila danes semkaj. Potrdila sta vest, da je bil poročnik Watts Jones v Kvaihsučenju umorjen. Zvedela sta nadalje, da je tamošnji tatolai dal usmrtiti 10 ali 11 Evropejcev. Večina njih so bili misijonarji iz Švedske in Norveške. Razven tega so trpinčili in umorili še kakih sto kristijanov domačinov. Windhate in Ryder sta obiskala tudi belgijski misijon, v katerem so bokserji in kitajski vojaki oblegali več duhovnikov in okoli 3000 kristijanov domačinov. Domačini pripovedujejo, da so v prestolnici določili dan 19. decembra, da pričnejo

gibanje proti tujcem. Ta vest ni povzročila vznemirjenja.

Nesreča na železnici.

MADRID 9. (K. B.) Na progi Korlova-Belmer sta trčila dva vlaka, o čemer je 7 oseb zgubilo življenja, dočim jih je 16 bilo ranjenih. Bržkone je pod podrtinami še več mrtvecev. Ponesrečenci so sami delavci, k so popravljali progo.

Trgovina in promet.

Tedensko tržno poročilo.

V Trstu, dne 3. decembra 1900
(Cene vseh predmetov veljajo brez carine.)

Kolonijalno blago: Kava: Tudi prošli teden so cene poskakovale in padale. V sled vesti, da je prihoduji pridelek v Brazilu zaradi deževja v nevarnosti, je nekega dne v prošlem tednu poskočila cena v Hamburgu za 1 in pol marko in v Havru za 2 franka; ta višek pa se je pozneje zopet izgubil vsled večjega dovoza v Santos in ker se je poslabšal menični kurz brazilski. Cene v Brazilu so poskočile za poldrugi shilling, a zopet pale za en shilling. Durringov statistični izkaz javlja zvišanje evropske zaloge za 11.000 ton in znižanje svetovne zaloge za 4250 ton. To poročilo je ugodno uplivalo na položaj.

Naš trg je bil miren: malo naročil, promet omejen, cene stalne. — S trga se je vzelo: 300 vreč kave Santos od navadne do fine po 42 do 50 K — za 50 kg. — Na skladiščih se nahaja 18.050 q kave.

Dovoz je znašal od 30. nov. do 6. dec. iz Santosa s parnikom »Deak« 17.426 vreč kave Santos, razne proizvode 726 vreč.

Poper: Položaj se ni spremenil; prodajalci so rezervirani, zlasti kar se tiče Singaporskega popra; ter zaloga je namreč majhna.

Piment: Položaj na izvornih trgih se ni spremenil. Dovoz je bil zadnje dni znaten, zaradi tega malo zanimanja za to blago. Cena za gotovo blago 37 K.

Klinčki: Položaj neprestano trden; malo kupčije. Cena 52 K.

Cassia lignea: Položaj trden. Izvirni trgi višajo polagoma svoje zahteve. Izbrano blago K 56—, novi »standard« K 52—

Sladkor: Prošli teden se je položaj v obče nekoliko zboljšal; isto velja glede našega trga. Promet je bil precej živahen ter so cene nekoliko poskočile. Zaključili smo o naslednjih cenah:

Prva slov. zaloga pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, srečnih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtev.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poktne naročbe se izvrše v tistem dnevu.

Odpošiljatev je poštino prost.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

italijanski	K 32—43
Carolina »	36—44
japonski glasilnici »	31—34
Rangoon »	21—28
Saigon »	21—25
zdrob »	18—20

 Vdobivajo se pri **Janko Troštu v Trstu,**
ulica Molin piccolo št. 3. I. nadstrop

**Posejila na vrednostne papirje proti
nizkim obrestim.
zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.**

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga
vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetiranjim, in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsoto stroko spadajočih del.

Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14
Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke

Spitalske ulice št. 2.